

Analiza independentă a bugetului orașul Cantemir

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

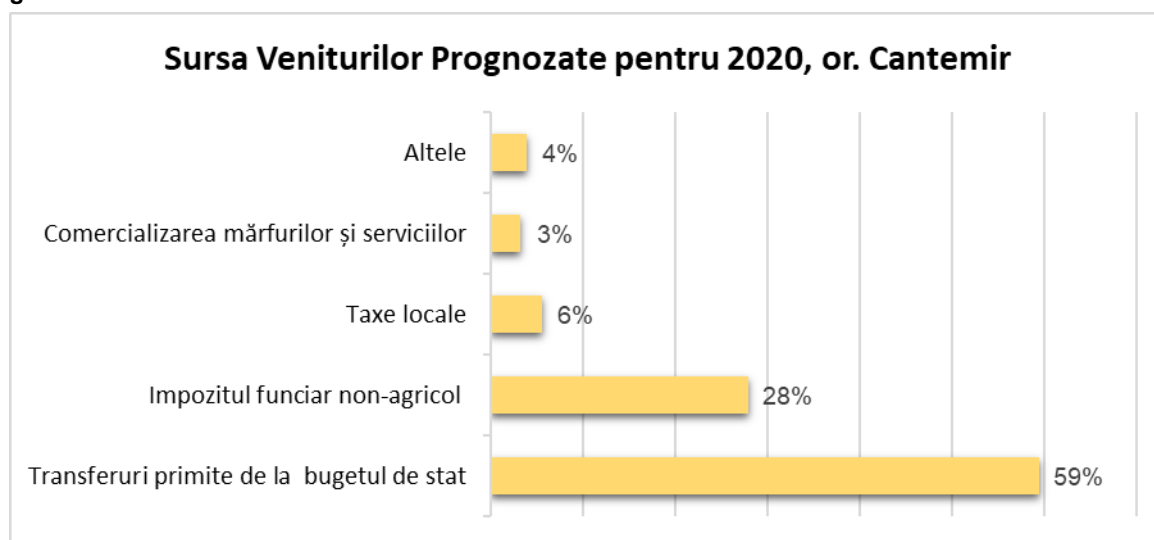
Bugetul orașului Cantemir pentru anul 2020

Venituri aprobate	Cheltuieli aprobate
14 048,1 mii lei	14 048,1 mii lei
-29.1% față de anul 2019 (executat 20 267,9 mii Lei)	-3.4% față de anul 2019 (executat 14 874,1 mii lei)

Veniturile la bugetul orașului Cantemir provin din două surse: veniturile proprii și transferurile de la bugetul de stat. Din 14,04 milioane lei pe care primăria planifică să le încaseze în anul 2020, 8.35 milioane lei, ce reprezintă (59.4%) din venitul total, sunt transferuri de la bugetul de stat, restul fiind venituri proprii. Principalele surse ce constituie veniturile proprii sunt colectate din impozitele și alte taxe locale, precum și comercializarea mărfurilor și serviciilor de către instituțiile bugetare.

Pe parcursul anului 2020 suma transferurilor de la bugetul de stat a fost modificată pe motivul impactului pandemiei COVID-19 asupra economiei naționale. Astfel toate APL-urile, inclusiv și Primăria or. Cantemir a primit un transfer adițional la buget drept o măsură de susținere a localităților. În cazul orașului Cantemir suma transferului a constituit 312.6 mii lei.

Figura 1.

Una din principalele surse de venit la moment sunt transferurile din bugetul de stat. La fel, o altă sursă principală de venit pentru anul 2020 prognozată de primăria or. Cantemir

este formată din Impozitul funciar pe terenurile cu altă destinație decât cea agricolă (3922,5 mii lei) și taxele locale (777 mii lei, sau aproximativ 6%).

Pe motivul situației epidemiologice din Moldova creată de COVID-19 și incertitudinea cu privire la durata acesteia, unele din veniturile prognozate din taxele ce conțin activități economice ar putea fi afectate semnificativ. De exemplu, impozitul funciar pe terenurile cu o altă destinație decât cea agricolă reprezintă o sursă principală din totalul venitului primăriei planificat în buget pentru 2020.

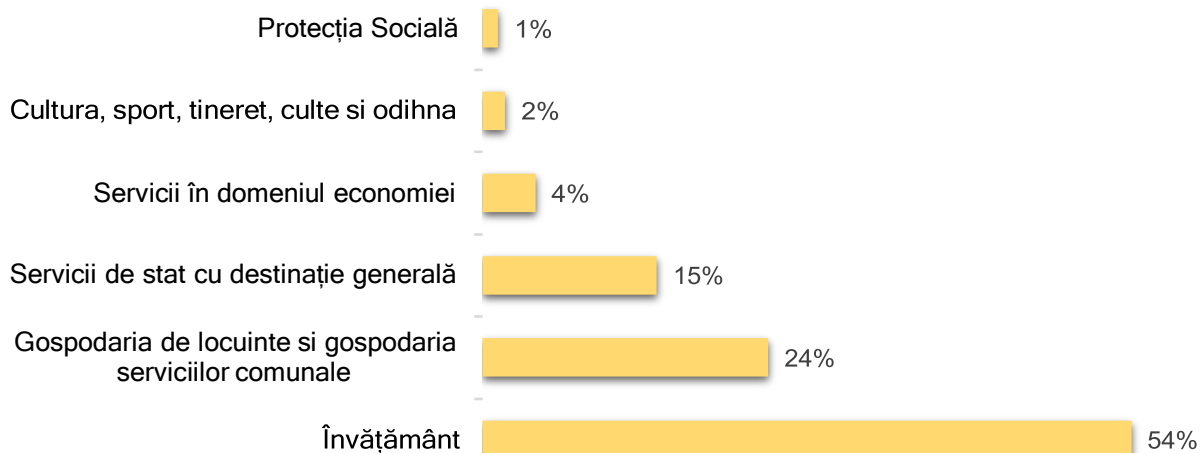
Conform datelor bugetului or. Cantemir pentru anul 2020, putem estima de asemeni un volum al veniturilor ce îi revine unui locuitor de 2 709 lei. În comparație cu anul 2019 venitul pe cap de locuitor a crescut cu 34,17 % (de la 2 019 lei).

Care este sursa principală a cheltuielilor?

Pe partea de cheltuieli, învățământul reprezintă categoria cu cea mai mare pondere (54%) din totalul de cheltuieli. În același timp pot fi evidențiate cheltuieli pe alte 2 categorii importante: gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale (24%), și servicii de stat cu destinație generală (15%). Observăm că atât Protecția socială cu (1%), precum și Cultura, tineret, culte și odihnă cu (2%) reprezintă ce mai joasă pondere din totalul cheltuielilor prognozate pentru 2020 în Cantemir.

Figura 2

Cheltuieli prognozate 2020, or. Cantemir

Cheltuielile de învățământ în sumă de 7.600,4 milioane de lei sunt destinate în totalitate pentru a acoperi costurile pentru educație timpurie, ceea ce constituie (100%) din bugetul alocat pentru învățământ și (54%) din bugetul total al primăriei. În orașul Cantemir sunt 2 grădinițe, în care activează 64 statele de personal. Plata părintească pentru întreținerea copiilor în instituțiile preșcolare constituie între 7,10 și 8,75 lei pentru un copil pe zi. Totodată, cheltuielile pentru alimentația copiilor din mijloacele bugetare constituie 14.20 de lei pe zi pentru creșă și 17.50 de lei pentru copii cu vârsta cuprinsă între 3 și 7 ani.

Efectivul limită al unităților de personal din instituțiile bugetare, finanțate din bugetul Primăriei Cantemir pentru anul 2020 este de 100 unități. Personalul nemijlocit al primăriei constituie 11.5 de poziții. Cele mai multe cadre fiind atribuite grădinițelor 1 și 2 din Cantemir, cu 64.6 unități de personal și secției de înverzire și salubritate cu 20.5 unități de personal. Totodată, 20.5 unități de personal sunt atribuite secției de înverzire și salubritate, și câte o unitate pentru: garda populară, personal de deservire, specialist pentru atragerea investițiilor și contabilitate centralizată.

Comparativ cu anul 2019, cele mai semnificative schimbări la capitolul cheltuieli pentru anul 2020 sunt planificate pentru: Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale, o majorare cu (+114.1%), Învățământ (+18,4%) și serviciile de stat cu destinație generală (+16.1%) din totalul cheltuielilor bugetare.

Cât de bine răspunde bugetul la prioritățile asumate de APL?

În anul 2017, primăria or. Cantemir a aprobat Strategia de dezvoltare durabilă integrată a orașului pentru 2017 - 2022. Programul prevede următoarele 5 priorități de dezvoltare:

- Relansarea dezvoltării economice și atragerea investițiilor;
- Modernizarea infrastructurii orașului;
- Îmbunătățirea calității mediului;
- Dezvoltarea surselor alternative de energie;
- Eficientizarea serviciilor locale.

Potrivit bugetelor executate pentru 2018 și 2019, se pot observa eforturi pe partea de infrastructură, reabilitarea tehnică a instituțiilor de învățământ, modernizarea și eficientizarea iluminatului stradal, construcția și reparația drumurilor. Primăria or. Cantemir mai beneficiază și de asistență externă din partea Uniunii Europene, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare și Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC). Activitățile principale a proiectelor implementate prevăd reabilitarea și extinderea sistemului existent de canalizare, construcția unei stații moderne de epurare și Reabilitarea termică a clădirilor instituțiilor educaționale.

Executarea bugetului pentru anul 2019

La 18 februarie 2020, Consiliul orășenesc a aprobat raportul cu privire la executarea bugetului pentru anul 2019. Conform raportului, bugetul pentru anul 2019 a fost executat la partea de venituri în proporție de 84,9% față de planul precizat. Pe parcursul anului au fost înregistrate careva devieri față de planul precizat, astfel printre cele mai semnificative pot fi enumerate următoarele:

Tabelul 1.

Sarcini îndeplinite pozitiv (+) pentru acumularea veniturilor în bugetul orașului	
Tipul impozitului	Nivelul executat
Impozit pe venitul persoanelor fizice ce desfășoară activități în domeniul comerțului	>200%
Plata pentru certificatele de urbanism	170.3%
Taxa de organizare a licitațiilor	153.8%
Impozitul pe venit reținut din salariu	132.3
Impozitul pe bunurile imobiliare ale persoanelor juridice	130.8%
Impozitul pe bunurile imobiliare achitat de către persoanele fizice din valoarea estimată a bunurilor imobiliare	114,7 %
Sarcini îndeplinite negativ (-) pentru acumularea veniturilor în bugetul orașului	
Taxa pentru parcaj	30,0%
Impozitul funciar pe terenurile cu altă destinație decât cea agricolă	60,8 %

Taxa pentru patenta de întreprinzător	79,2%
Taxa pentru cazare	80,0%
Taxa pentru unitățile comerciale	87,7%
Încasarea de la prestarea serviciilor cu plată	95,5%

Partea de cheltuieli a fost executată în proporție de 56.4% față de planul precizat (14 874 mii MDL executat din 26 345 mii MDL precizat). Executarea bugetului orașului pentru anul 2019 sa finalizat cu sold la contul bancar în sumă de 7658 mii MDL, dintre care 1158 mii MDL lei sunt mijloace bugetare și 6500 mii MDL lei mijloace finanțate din surse externe.

Datoriile creditoare a Primăriei or. Cantemir la situația de 31 ianuarie 2019 a constituit în total 509.173 mii lei și datorii debitoare în sumă de 636.831 lei.

O deficiență majoră la informația prezentată la cheltuieli este lipsa indicatoarelor de performanță care ar facilita evaluarea rezultatelor atinse în raport cu cheltuielile efectuate. Asemenea indicatori ar trebui să existe și în domenii în care se fac investiții capitale, cum ar fi: iluminatul stradal, apă și canalizare, grădinițe etc.